

kaj od velikiga Duha (tako je Boga imenoval) povedati in v kerfhanfkim nauku ga poduzhiti. S vefeljam fim nje-govo voljo spolnit; dva dni fim jih uzbil, po tēm fim jih kerftil, njega pa s sheno tudi fhe porózhil.“

„Na daljni poti fim slo na shivotu terpel, pa veliko vezhje vefelje je moje ferze imelo, ker fim sopet svoje pred 4 letmi kerfhene kriftjane vidil in sopet vezh vefe-lih mifijonfkih opravil imel.“

„Na poti is mefta Saut v mefto Makinak me je ftrafhan vihar vftavil in med tem je po nozhi moja bar-zhiza vfa primersnila. K nogam fim fhel dalje ali fim fe pa na fnah zhes fnég in léd peljal, v ktere fo bili veliki pfi vpresheni. Sdaj pa vef sdrav in shidane volje v Krivim dervefu shivim pri svojih Otavafhkih Indjanih in sa prihodnost prizhakujem, de mi bo prividnost boshja po volji mojiga fhkofa fhe dalje mifijonfkih opravil namenila.“

„To je kratko popifovanje mojiga mifijonfkgiga shivlje-nja v vianfkim letu, in mojiga fadajniga shivljenja sa moje ljube prijatle.“

Franz Pirz,
mifijonar.

Tudi z. k. kmetijfka drushba je pred nekterimi méfzi list od Gospoda Pirza prejela, ki vftakimu, ki is ptujih kra-jov kaj noviga rad flifhi, veliko zhes kmetijstvo v severni Ameriki pové. Tudi ta list bomo v tēh novizah natifniti dali.

Vrashe nekterih kmétov.

Zhebule v hlévu obéfijo, de bi mifhleni ftrup na - fe vlékla in ravno savolj tega vlaštokam in zelim sarodam paljkov pufijo, de se v hlevu vgnésdijo; — svoje prefhí-zhe fkôsi Shentjanshev ogenj gonijo; — svoji goveji shi-vini v prah ftolzhenó istrébo (Nachgebur) dajejo in pfe, mazhke, krote in nemerzhese feshigajo, de tó fvinjarijo shivini dajejo shréti! — ob zhafu soluzhniga merzhanja ne shenejo na pafho, ker miflijo, de ftrupena rofa pada; — zhlovéfhke zhepine, ktere na obefhalifhkih fkerbno poifka-vajo, v prah ftolzhejo, de bi se konji bolj redili in gladko dlako dobili. — Na klajo ali kermo se vfzhivajo, de bi od svoje shivine vfako bolesin odvernili; — v bizh ali gajshlo kazhjo kosho sapletejo, de bi se jih shivina bolj bala; pre-rokovavki ali ziganki tri bele dari dajejo: mléka, moke, jajz, de bi shivina sdrava oftala.

Shivino, ktero prvi pot na obzhinfko pafho ali gmaj-no shenejo, nekter kmet zhes kuhinfki opaf ali birtah svoje shéne, in zhes metlo, ki jo pred hlevne vrata poloshi, po-shéne, ali lafé na fkritih krajih ispuli, ki jih da shivini shréti; trikrat ji v gobez plune, de se ne saide in svoj hlev gotovo najde; — pokopalifha, mertvafhke truge rópa, de bi terfák, kofti, shebljov in mertvafhkih frajz dobil, ktere imá sa oroshja proti bolesnim shivine; — pfam daje fuho v prah ftolzhenó shilizo ispod jesika, ktero napzhno zherva imenuje; mifli jih s tem pred ftekljino obvarovat.

Opómba. Zhe bi imenovane vrashe in fhe vezh drusih (ktere mi na snanje dati profim, de bi se njih neumnóft ozhitni po-kasála) lé nefhkodljive neumnófti bile, bi bilo nepotrēbno, le befédizo savolj njih govoriti. Ker pa to fhkodo delajo, de ljudjé v saupanju v take fleparije, pametnih fvetov ne poflu-fhejo, vfako koriftno pomozh samujajo, doftikrat fkosi to kushne bolésni rafshirjajo — saflushijo ozhitno osmerjanje in fvarjenje pred njimi.

Dr. Bleiweis.

Sméf.

(Krave, ki berzajo,) kadar se molsejo, in konji, ki se ne pufé vprezhi, se vkroté, zhe se jim majhen kamen-zhek, kakor grah debel, v uho déne; po tēm fo krave in konji popolnoma pokójni.

(Kadar govéjoshivino ali konjénapenja,) je tó le dobro: Govéji shivini ali konjam naj se dá sa eno shlizo dobro ftolzheniga shiviga apna sméfhaniga s dvēmi mafelzi vóde, — ovzi se dá pa poloviza te apnene vode: kmalo se osdravijo.

(Dober fvét sa kuharze.) Na Anglefkhkim imajo kuharze pofodo, v kteri je flaniza ali folua voda. V to pofodo selenjavo vershejo, to je falato i. t. d., kar je sa miso. V kratkim zhafu se selenjava od zhervizhev, polshizhev in od drugiga takiga merzhefa ofnashi.

Naj bi nafhe ofhterize ali birtaje tudi tó pofkufle.

Nekaj sa vsakiga.

(Sakaj je leta fhno létó vézhji del merslo?) Imenit svesdogled na Pajerfkim pravi tako: Dnévi létafhniga leta fo savoljo tēga vézhji dél hladni in doftikrat réf mersli, ker fo na folnzu madéshi posnati; to je: folnze nima prav zhfte fvitlobe. Tako fo svesdoglédi tudi v létu 1821 pos-nali, ko je bilo polétje ravno tako merslo.

(Ene posebnófti pretezheniga leta 1842) marf-kdo ni porajtal — namrezh de je to leto 53 fabot imelo! Lanfka pratika vam bo pokasala, kako je to prifhlo — kar se bo fhe le v letu 1853 sopet sgodilo.

„Kako je to, fofed, de folnze vfelaj na ravno tiftim kraju dol gré, ki vunder na naftrotnim kraju gori gre?“ je vprafhal bedaft zhlovek drusiga bedaka. „To je tako — mu odgovori tá: Vfelej gre po ravno tifti poti nasaj, po kteri je prifhlo; le ne vidi se, ker je tamnó po nozhi.“

Urno, kaj je noviga?

(U Banatu na Ogerfkim) se je fhno veliko ko-marjov perkasalo. Ljudem in shivini grosno fhkodljivi fo se po vfi desheli rasprostirili.

Po vfi tēh krajih fo ljudjé na nogah, de bi fhkod-ljive komarje s dimam pokonzhali ali pa drugazh odpódlili. Teh komarjov pride v polétnim zhafutolikanj, de se oblaki od njih délajo. Shivini, in tudi zhloveku sléseje v ufta, v gerlo, na pljuzha, v ozhi, v ufhefa in tako veliko shivine konzhajo. Salégo imajo po velikih mozhvirjih tóplih krajov v imenovani desheli. Jajzhiza, ktere saleshejo, oshivejo, kakor zhervizhki v vódi, in po tēm is njé isferfljajo.

(Sa sidarje in fhtanzarje kaj.) Nék mojfter na Shvajzerfkim s imenam Pfister je perpravo, (ali mafhi-no) snajdel, de vfake bashe kamenje urno preréshe, in ga takó hitro in ravno tudi obgládi, de se vfak zhudi in vidi, de v tēj rézhi boljfhiga nizh biti nemore. Pfister svoje snadenje fhe fkriva, kēr upa pravizo dobiti, de vezh lét nobedin ne bo fmél sa njim delati. Pokasal je pa de je réf, ker je kúp nalómljeniga kamenja pred oblizhjem veliko ljudi v okoli in okóli sapérto uto perpeljal. Zhéf majhin zháf (ne-ktere minúte) je pa úta odpéril, in popolnoma obdelan ka-min pokasal.

L.

Shitni kup.

U Ljubljani		fl.	kr.	U Krajuu		fl.	kr.
22. Maliga ferpana.				17. Maliga ferpana.			
1 mirnik Pfhenize*)		1	28	1 m. Pfhen domazhe		1	32
1 „ Turfhize .		—	—	1 „ „ banafhke		1	24
1 „ Sorfhize .		—	—	1 mirnik Turfhize .		1	8
1 „ Ershi . .		1	1	1 „ Ershi . .		1	8
1 „ Jezhmena		—	—	1 „ Jezhmena .		1	5
1 „ Profa . .		—	56	1 „ Profa . .		1	3
1 „ Ajde . .		1	—	1 „ Ajde . .		1	3
1 „ Ovfa . .		—	—	1 „ Ovfa . .		—	—

*) Mirnik se imenuje tudi fhkaf, polovnik, pol vagána. (Va-gán, ein Metzen.)